

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «ПОНОМАРЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF PONOMARENKO v. UKRAINE)
(Заява № 17030/20)

Стислий виклад рішення від 22 вересня 2022 року

У лютому 2017 року заявниця ініціювала судове провадження про визначення місця проживання трьох її дітей, стягнення аліментів з її колишнього чоловіка (батька дітей) та тимчасовий дозвіл на виїзд дітей закордон без згоди батька.

У період з лютого 2017 року до грудня 2019 року справа перебувала на розгляді у Васильківському міськрайонному суді Київської області. Протягом цього періоду засідання відкладалися та/або переносилися одинадцять разів, часто у зв'язку з неявкою відповідача та/або третіх осіб, а також у зв'язку з тим, що справу двічі передавали іншим суддям після закінчення строку повноважень двох суддів, у провадженні яких попередньо перебувала справа.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявниця скаржилась за статтею 6 та статтею 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція), що провадження було невинуватим тривалим і, поки справа розглядалася, вона не могла «проживати та вільно спілкуватися» зі своїми дітьми. Крім цього, заявниця скаржилась за статтею 13 Конвенції на відсутність ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку з цим.

Розглянувши скарги заявниці на надмірну тривалість судового розгляду, Європейський суд зазначив, що провадження на національному рівні стосувалося клопотання заявниці про надання їй опіки над дітьми, і тому за своїм характером провадження явно потребувало особливої ретельності та звернув увагу, що розгляд справ тривав близько трьох з половиною років і цей період слід вважати надто тривалим, враховуючи важливість предмету спору для заявниці. У зв'язку із цим Європейський суд дійшов висновку, що у цій справі було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції.

Європейський суд також вказав на відсутність в українському законодавстві ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку зі скаргами на тривалість провадження і констатував порушення статті 13 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. *Оголошує* заяву прийнятною;
2. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції;
3. *Постановляє*, що було порушено статтю 13 Конвенції;
4. *Постановляє*, що:
 - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявниці 7 500 (сім тисяч п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди; ця сума має бути конвертована у валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
5. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.»